

gennem handelen nære forbindelser til Flensborg. I den foreliggende bog behandles skibsfarten, skibsbyggeriet og havnene i den række byer, der hørte til Flensborgs handelsområde. Dette område strakte sig fra Slesvig by i syd til Haderslev i nord, og bogen er derfor på en måde en slesvigsk skibsfartshistorie. Den grundigste og også mest interessante behandling får naturligvis Flensborgs skibsfartshistorie, mens derimod behandlingen af byer som Sønderborg og Åbenrå er mere summarisk og ikke så velskrevet. Det har ikke været hensigten med bogen at bringe væsentligt nyt om emnet; den bygger derfor i høj grad på tidligere offentliggjort litteratur, mens arkivmateriale ikke i større omfang er blevet inddraget i undersøgelsen. Desværre er bogen ikke blevet fuldstændig gennemarbejdet før udgivelsen; man finder således modstridende oplysninger i forskellige kapitler. Eller måske er det korrekturlæsningen, der ikke har været grundig.

Christian R. Jansen

J. N. H. Skrumsager: Ane Marie Skrumsager. Et lille mindeord skrevet for børn og venner. (Udg. af Historisk Samfund for Sønderjylland, 1970). 161 s.

Ane Marie Skrumsager, f. Kloppenborg, var J. N. H. Skrumsagers første hustru. Om hende skrev han kort efter hendes død i 1895, hvad han kaldte et »lille mindeord«, bestemt for en snævrere familie- og vennekreds. Manuskriptet blev aldrig trykt, men afleveredes i 1970 til Landsarkivet i Åbenrå, og er nu udgivet af arkivar Dorrit Andersen.

Bogen er led i den serie af små biografier, som Historisk Samfund for Sønderjylland udgiver, og den er med

fuld ret optaget i rækken. Det er en smuk skildring af en sønderjysk kvindeskikkelse, sådan som hendes ægtemand har set hende. Derved giver den lille fremstilling også en uddybning af det billede, man har af Skrumsager.

Det private i skildringen er ikke stærkere markeret, end at den vil interessere en videre kreds, både fordi den tegner et portræt af et interessant menneske, og fordi den meddeler en række træk fra Kloppenborg- og Skrumsagerkredsen. Dorrit Andersen har på udmærket vis forsynet bogen med netop det antal noter, som nødvendigvis må til, for at teksten bliver problemfri at læse.

H. P. Clausen

Kassation af arkivalier. Arkivarforeningens seminar III. København, 1970. 78 s.

I denne lille stencilerede rapport bringes en række indlæg og diskussioner om emnet kassation, som drøftedes på et seminar, afholdt af Arkivarforeningen på Søhus højskole 9.-11. maj 1969. Diskussionsreferaterne er udarbejdet af Knud Prange og Grethe Ilsøe på grundlag af båndoptagelser af debatterne.

Hele kassationsproblemet er så vigtigt, både set fra forskningens og fra arkivetatens side, at det må hilses med stor tilfredshed, at emnet er gjort til genstand for en så indgående debat, som tilfældet var på seminariet.

Det er let nok at føre de økonomiske argumenter i marken for, at der skal gennemføres omfattende kassationer. Det er også forholdsvis let ud fra et traditionelt begreb om, hvad historieforskning er, at pege på nogle regler for en sådan kassation. Men det er ulige vanskeligere at begrunde kassationsregler, der virkelig tager